

De broedvogels van het Meridiaanpark te Almere in 2026

9 augustus 2026

Ed ter Laak* en Arjan van Bohemen

*edterlaak@kpnmail.nl

In 2026 zijn voor het 22^{ste} achtereenvolgende jaar de broedvogels van het Meridiaanpark in de Regenboogbuurt van Almere Buiten gemonitord. Deze activiteit valt onder het 'Broedvogel Monitoring Project – Alle broedvogels' (BMP-A) van Sovon Vogelonderzoek Nederland. De werkwijze is beschreven in de 'Handleiding Sovon Broedvogelmonitoring: BMP & kolonievogels' (Sovon, 2023).

Het Meridiaanpark wordt begrensd door de Lage Vaart, Fluittocht, Evenaar en Paletlaan. In dit gebied van 17 ha wordt de jaarlijkse broedvogelmonitoring verricht.

In de periode 6 maart – 2 juli zijn er 9 ochtendbezoeken afgelegd, het eerste startend met zonsopgang en de overige 8 startend 1 uur voor zonsopgang, en 2 nachtbezoeken, startend resp. 2,5 en 1,5 uur na zonsondergang.

Het weer van juli 2025 tot en met juli 2026

De zomer van 2025 was zeer warm, droog en zonnig. Het was de op drie na warmste zomer sinds het begin van de metingen in 1901.

De herfst van 2025 was zeer zacht, vrij nat en met een normale hoeveelheid zon.

De winter van 2025-2026 was zacht, droog en had de normale hoeveelheid zon. De eerste week van januari viel er in Nederland iedere dag sneeuw. Landinwaarts bleef de sneeuw vanaf 2 januari liggen tot en met ca 12 januari. Vanaf 5 januari lag er op veel plaatsen een sneeuwlaag van 10 tot 20 cm.

De lente van 2026 was zeer warm, zeer droog en zeer zonnig.

Juni 2026 was zeer warm, vrij nat en zonnig; juli 2026 was zeer warm, droog en zonnig. Door het neerslagtekort behoren 2025 en 2026 tot de 5% droogste jaren sinds de metingen.

Beleid juli 2025 – juli 2026

Er zijn geen bijzonderheden te melden.

Beheer

In het najaar van 2025 zijn delen van het bloemrijke grasland gemaaid, waarbij er weer delen ongemoeid zijn gelaten. Dit zijn de plekken waar de diverse kleine rietvogels bij voorkeur gaan nestelen. Maar de vegetatie van deze zogenaamde horsten was aan het eind van de winter soms erg ijl, zodat deze weinig nestgelegenheid bood aan de soorten die (relatief) vroeg in het jaar gaan broeden, zoals Blauwborst, Rietgors en Sprinkhaanzanger. Het rietveld aan de Fluittocht is niet gemaaid; delen van het riet zijn door de sneeuwval in januari 2026 platgeslagen.

Zowel in 2025 als in 2026 is al tegen half juli een deel van het rietareaal gemaaid. In 2025 betrof dit delen van het bloemrijke grasland en een deel van de oeverbegroeiing van de

Fluittocht. In 2026 betrof dit een groot deel van de oeverbegroeiing van de Fluittocht en het overgrote deel van de oevers van de tussenvijver van het park die aansluit op het Robijnplantsoen; het kleine vijvertje tussen het Derkinderenpad en de Paletlaan is volledig gemaaid. In juli zijn Kleine karekieten en Bosrietzangers echter nog volop aan het broeden. N.B. In 2026 is buiten het Meridiaanpark de rietvegetatie al in half juni gemaaid zoals rond de Havenkom.

Door het jaar heen zijn delen van de gazons tussen de Paletlaan en het Derkinderenpad gemaaid, meer dan in voorgaande jaren. Dit zal op verzoek van de bewoners zijn gedaan die liever een strak gazon zien dan een veld met wilde vegetatie waaronder brandnetels. Verder heeft het normale onderhoud plaatsgevonden zoals het maaien van de vegetatie langs de verharde paden en het maaien van de graspaden en snoeiwerk aan de bomen.

Een niet zo'n leuke verrassing was dat op 20 september 2025 bleek dat de beide houten loopplanken door het rietveld aan de Fluittocht vervangen zijn door dijkes van enkele meters breed. Het onderhoud van de loopplanken met leuning zal kennelijk te duur zijn geweest. Het oorspronkelijke rietmoeras is nu in drie vakken verdeeld die qua waterhuishouding geïsoleerd zijn van elkaar. Het gebied is nu veel opener geworden en minder spannend en trekt ook meer wandelaars (met honden) die gebruik maken van het inmiddels brede wandelpad langs de Fluittocht. Wij vinden het een landschappelijke verarming.

Op 2 oktober 2025 hebben Kees van Vliet en Ed ca 10 kiemplanten van de Reuzenberenklauw uitgestoken langs de Lage Vaart, een bekende groeiplaats. In het voorjaar van 2026 kwamen hier weer enkele tientallen planten op die we op 27 april en 21 mei 2026 hebben uitgestoken, samen met enkele planten van de andere bekende groeiplaats halverwege het rietveld. Aan de Lage Vaart heeft Ed nog een paar kleine exemplaren verwijderd op 1 augustus 2026.

De Eikenprocessierups krijgt veel aandacht van de Gemeente. O.a. in het Meridiaanpark wordt uitgebreid onderzoek naar de bestrijding verricht, met name langs het Derkinderenpad. Informatie is te vinden op de speciale informatiepanelen langs dit pad. De drie broedkasten met geparasiteerde nesten van deze rups waren nog steeds in functie. Ook diverse feromoonvallen (emmertjes hoog in de bomen) werden onderhouden om de verspreiding van deze soort te meten. In het vroege voorjaar zijn vele tientallen zakjes met gaasvlieglarven, sluipwespen en lieveheersbeestjes aan de bomen bevestigd (één zakje per boom, vooral op eiken) om de rupsen te bestrijden. Alhoewel de overlast door de Eikenprocessierups landelijk toeneemt, bleef deze in het park beperkt. Slechts enkele bomen kregen een waarschuwingslint vanwege aanwezige nesten met rupsen.

Van de vijf informatiepanelen die in 2018 op initiatief van de Gemeente langs het Meridiaanpad zijn geplaatst was één bord in mei 2025 gestolen en waren de overige vier door slijtage aan vervanging toe. De Gemeente heeft destijds de panelen aan de Stichting Vogel- en Natuurwacht Flevoland overgedragen. Gelukkig waren zowel de Vogelwacht als de Gemeente bereid gezamenlijk de kosten van vervanging te dragen. Begin februari 2026 zijn de vernieuwde panelen (met hetzelfde ontwerp) geplaatst. Het paneel dat vorig jaar gestolen was en nu dus ook vernieuwd, bleek begin juli 2026 bijna helemaal bedekt te zijn

met een zilverkleurige graffiti, nadat er eerder al diverse stickers op geplakt waren. Gelukkig kon de graffiti op 17 juli met een speciaal reinigingsmiddel volledig verwijderd worden.

Resultaten

Zie Tabel 1 voor de ontwikkeling van het aantal territoria vanaf 2005.

Discussie

Het broedseizoen van 2026 liet een wisselend beeld zien van plussen en minnen.

Het totaalbeeld van 37 soorten met een territorium is weliswaar 2 soorten hoger dan vorig jaar (maar 4 minder dan het maximum van 41 in 2023), maar daar zijn soorten bij die zeker of vrijwel zeker niet in het park gebroed hebben, maar volgens de normen van Sovon wel een territorium hadden. Zo heeft de Knobbelzwaan in de telperiode vanaf 2005 nog nooit in het park gebroed, maar een paartje zwom dit jaar soms door de wateren van het telgebied. Het totale aantal territoria was 167, drie minder dan vorig jaar en 21 minder dan het maximum dat in 2023 geteld is.

Wat dit jaar opviel was dat het op het water stiller wordt. Het enige paar Futen kwam pas laat tevoorschijn in het broedseizoen en leek te gaan nestelen in de tussenvijver, maar dat is er tot begin augustus niet van gekomen. Er zijn wel eens 5 en wat vaker 4 territoria geweest. Ook de Meerkoet was maar met een schamele 3 paar aanwezig, een dieptepunt. Daarentegen hadden we wel weer een Waterhoen. Van de Grauwe gans werden maar 4 paar gezien, en niet één keer met pulli. Dat maakt het broeden in het park onzeker; er is overigens nog nooit een nest gevonden in het park. Enkele keren werd een paartje Nijlgans gezien, maar niet met jongen. Ook deze soort heeft niet in het park gebroed. De eenden (Wilde eend, Kuifeend, Krakeend) waren er in normale aantallen.

Dit jaar ontbrak voor het eerst de Blauwborst, die een bijzondere soort was in het park. Ook de Rietzanger heeft kennelijk in het park niets te zoeken, ondanks dat de soort landelijk al tientallen jaren in de plus zit. De Cetti's zanger lijkt met 4 territoria over zijn top heen. Deze nieuwkomer uit Zuid-Europa kan slecht tegen langdurige sneeuwbedekking, maar die was in januari waarschijnlijk te kort om de terugval te verklaren. De Bosrietzanger deed er weer een schepje bovenop, met het nieuwe maximum van 20 territoria. Met de 19 Kleine karekieten mogen we ook niet klagen, net zomin als met de 2 Sprinkhaanzangers en één territorium van de Rietgors. We mogen hopen dat de 2 laatstgenoemde soorten niet de Blauwborst achterna gaan en gaan verdwijnen. De hierboven genoemde ingrepen in het rietveld (vervanging van de houten loopplanken door veel bredere 'dijkjes' en compartimentering van het rietveld in drie delen) waardoor het terrein verbrokkeld is en er meer wandelaars (met honden) komen, zijn niet bevorderlijk voor deze soorten. Een ander punt van kritiek is het te vroeg maaien van hoog riet rond half juli. Kleine karekieten en Bosrietzangers zijn dan nog volop met de voortplanting bezig. De plekken die in juli gemaaid zijn in het park herbergden diverse Kleine karekieten en Bosrietzangers. Omdat deze soorten wettelijk beschermd zijn, is er dus feitelijk sprake van een strafbaar feit. Maaien van hoog riet in de broedtijd (maart tot september) moet vermeden worden. Als er plekken zijn waar riet ongewenst is, dan moeten die plekken vaker gemaaid worden zodat er geen broedbiotoop kan ontstaan. Dit beleid zou overal moeten gelden.

De Grasmus werd weer slechts eenmaal zingend waargenomen; of de soort daadwerkelijk gebroed heeft is dan ook twijfelachtig. De Koekoek liet zich ook maar 2x horen, terwijl er genoeg waardvogels zijn, zoals Bosrietzanger en Kleine karekiet.

Bij de parkvogels valt op dat de Boomkruiper, die pas in 2015 verscheen, na een geleidelijke afname, dit jaar afwezig was. Ook de Pimpelmees kende met 2 territoria een dieptepunt. De Koolmees had met 7 territoria geen probleem, terwijl we ook weer een Staartmees hadden. De Zwartkop (10 territoria) en Tjiftjaf (13 territoria) hadden dezelfde hoge aantallen als vorig jaar. De Winterkoning viel met 7 territoria iets terug. De Heggenmus bleef weer op 2 territoria steken, maar de Roodborst verdubbelde zijn aantal vergeleken met vorig jaar tot 10 territoria, een nieuw maximum. Ook de Merel verdubbelde zijn aantal tot 8 territoria, terwijl er landelijk sprake is van een opleving van het Usutu-virus dat voor de Merel een killer is. Van de zanglijster konden we maar één territorium vaststellen. Ook van de Grote bonte specht konden we maar nauwelijks één territorium noteren; waarschijnlijk heeft deze soort niet in het park gebroed. Voor de Fitis geldt hetzelfde als vorig jaar: bijna 2 maanden onafgebroken zingend op één plek: goed voor één territorium. De Tuinfluiter ontbrak dit jaar.

De Zwarte Kraai had met 4 territoria één territorium meer dan vorig jaar; er werden drie nesten gevonden. De Ekster kwam uit op 7 territoria en de Gaai weer op 3 territoria. De duiven en vinkachtigen lieten ongeveer hetzelfde beeld zien als vorig jaar. Nog steeds geen Groenlingen. Ook geen Kneu, maar wel weer een Putter.

De Ransuil werd begin maart baltsend gehoord. Op 28 april informeerde een bewoner van de aangrenzende Paletlaan ons dat er jonge Ransuilen in zijn tuin zaten. Bij inspectie bleek daar een adult te zijn met twee juvenielen waarvan er één nog op een nest in een lariks zat. Later bleken er vier juvenielen te zijn. Tijdens de ochtendronde van 16 mei werd één juveniel in het park zelf gehoord. Volgens de regels van Sovon is er sprake van een territorium in het park, maar de soort heeft dus net buiten het park gebroed.

Tenslotte hadden we een nieuwe soort voor het park als territoriumhouder. Tot onze verrassing werd op 27 mei een Kwartel gehoord in het riet van het bloemrijke grasland. Dit jaar bleek er een grote invasie te zijn want op veel meer plekken dan gebruikelijk werd deze soort vastgesteld in Noordwest-Europa. Waarschijnlijk heeft de soort niet in het park gebroed. De invasie is waarschijnlijk een eenmalige gebeurtenis.

Conclusie

Het Meridiaanpark had weer een mooie broedvogelbevolking, maar de lijst bevat nogal wat soorten die volgens de criteria van Sovon wel een territorium hadden, maar waarschijnlijk of zeker niet in het park gebroed hebben. De Blauwborst was voor het eerst afwezig, mogelijk door de ingrepen in het terrein (vervanging van de loopplanken door dijkes in het rietveld). Hopelijk keert deze tot de verbeelding sprekende soort de komende lente weer terug. Bosrietzanger en Roodborst bereikten daarentegen een nieuw maximum.

Een aanbeveling met betrekking tot het beheer is om geen hoog riet te maaien in het broedseizoen, dat loopt van maart tot september, omdat met name Kleine karekieten en Bosrietzangers dan nog volop aan het broeden zijn. Dat geldt uiteraard niet alleen voor het Meridiaanpark.

Tabel 1. Aantal territoria van vogels per jaar

Soort	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Fuut	2	3	3	2	4	5	4	3	3	3
Knobbelzwaan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Grauwe gans	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
Nijlgans	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Krakeend	-	-	1	1	1	1	-	-	-	-
Wilde eend	8	8	12	6	7	8	9	10	11	11
Soepeend (tamme eend)	-	2	1	-	1	1	1	1	2	1
Kuifeend	-	-	-	1	2	1	1	3	1	1
Sperwer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Kwartel	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Waterral	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Waterhoen	-	1	1	-	1	1	-	2	-	-
Meerkoet	3	7	5	5	7	6	5	5	5	6
Houtduif	7	14	9	14	8	12	11	13	6	10
Turkse tortel	-	1	2	1	1	1	1	1	2	-
Zomertortel	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Koekoek	1	1	-	1	1	1	1	1	1	1
Ransuil	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Groene specht	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Grote bonte specht	-	1	2	1	1	1	-	1	-	-
Witte kwikstaart	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Winterkoning	2	-	6	4	3	2	2	4	5	8
Heggenmus	3	3	2	3	4	2	-	1	2	3
Roodborst	2	3	4	3	3	1	2	2	4	4
Nachtegaal	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Blauwborst	3	1	1	1	2	2	2	3	2	2
Roodborsttapuit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Merel	10	7	9	11	10	11	8	9	6	7
Zanglijster	2	1	2	3	-	-	1	-	-	1
Cetti's zanger	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sprinkhaanzanger	3	-	-	1	1	1	1	1	-	1
Rietzanger	-	-	-	-	3	-	-	-	1	-
Bosrietzanger	5	9	7	2	12	7	10	6	8	9
Kleine karekiet	26	28	26	18	22	25	19	21	14	20
Spotvogel	3	2	2	2	2	-	-	1	-	-
Braamsluiper	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Grasmus	9	4	1	-	3	2	4	4	4	4
Tuinfluit	9	7	6	5	4	1	1	3	3	1
Zwartkop	9	7	7	4	8	7	7	8	7	9
Tjiftjaf	6	3	4	5	7	8	7	9	6	8
Fitis	14	7	7	6	8	4	4	3	2	-
Staartmees	-	1	-	-	-	1	1	1	-	1
Pimpelmees	2	4	2	3	3	3	4	5	4	6
Koolmees	6	6	8	4	5	6	4	6	9	6
Boomkruiper	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gaai	-	2	1	2	1	1	1	2	2	2
Ekster	4	6	5	2	2	3	4	5	4	5
Kauw	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zwarte kraai	3	2	3	5	4	5	3	3	3	3
Huismus	-	-	-	-	-	-	3	1	1	2
Vink	5	5	4	3	3	4	3	2	6	3
Groenling	3	2	3	3	3	5	6	3	3	3
Putter	5	-	-	-	-	2	1	1	3	1
Kneu	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-
Appelvink	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Rietgors	2	2	2	3	3	2	2	3	3	3
Aantal vogelsoorten	29	32	31	31	35	34	33	37	32	34
Aantal territoria	158	151	148	125	151	143	134	150	134	148

Tabel 1, vervolg 1

Soort	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Fuut	4	3	4	2	2	1	2	2	1	2
Knobbelzwaan	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Grauwe gans	1	1	5	1	3	2	6	4	7	6
Nijlgans	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-
Krakeend	-	-	-	-	-	1	3	1	1	3
Wilde eend	11	11	12	10	10	11	12	8	11	7
Soepeend (tamme eend)	1	-	2	1	1	-	1	1	1	1
Kuifeend	2	1	2	3	1	1	1	-	1	1
Sperwer	-	-	1	1	-	-	-	-	-	1
Kwartel	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Waterral	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Waterhoen	-	-	2	1	1	1	1	1	1	2
Meerkoet	5	4	5	6	8	8	6	7	6	6
Houtduif	11	9	8	11	10	11	7	11	14	9
Turkse tortel	-	-	-	-	1	2	2	5	3	1
Zomertortel	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Koekoek	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Ransuil	1	-	-	1	1	1	1	-	1	1
Groene specht	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Grote bonte specht	2	1	2	1	-	-	1	-	-	2
Witte kwikstaart	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Winterkoning	8	7	10	4	7	7	2	7	11	9
Heggenmus	1	1	1	1	-	4	3	4	4	4
Roodborst	4	8	5	4	2	2	2	2	3	5
Nachtegaal	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Blauwborst	1	1	1	1	1	1	2	3	2	2
Roodborsttapuit	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-
Merel	8	8	6	4	2	4	4	4	8	6
Zanglijster	2	-	-	-	-	-	2	2	2	3
Cetti's zanger	-	-	-	-	-	-	-	1	3	7
Sprinkhaanzanger	-	2	2	-	-	-	4	5	4	2
Rietzanger	-	-	-	-	-	-	4	3	5	1
Bosrietzanger	10	7	12	6	11	14	12	14	16	16
Kleine karekiet	15	15	13	23	16	24	15	27	23	20
Spotvogel	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Braamsluiper	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Grasmus	-	2	1	1	2	3	5	3	1	3
Tuinfluit	2	-	-	-	2	2	2	3	1	1
Zwartkop	7	7	7	5	7	11	11	10	9	10
Tjiftjaf	8	7	7	6	7	10	11	13	13	13
Fitis	-	-	-	-	-	-	-	1	3	-
Staartmees	1	1	1	1	1	1	1	-	-	-
Pimpelmees	5	2	3	3	3	5	5	3	4	4
Koolmees	5	4	4	6	6	5	6	6	5	6
Boomkruiper	1	2	1	2	3	4	6	4	1	3
Gaai	2	2	2	2	2	2	3	3	3	2
Ekster	8	6	6	5	7	7	8	4	5	7
Kauw	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-
Zwarte kraai	5	6	6	5	5	4	4	4	4	4
Huismus	-	-	-	1	1	-	-	1	1	-
Vink	5	5	3	2	3	3	2	1	1	1
Groenling	3	1	1	1	-	-	-	1	-	-
Putter	-	-	-	2	1	2	1	-	3	-
Kneu	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-
Appelvink	1	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Rietgors	-	2	1	2	2	2	1	2	2	1
Aantal vogelsoorten	32	30	34	37	35	33	39	38	41	38
Aantal territoria	143	129	139	129	134	158	162	174	188	174

Tabel 1, vervolg 2

<u>Soort</u>	<u>2025</u>	<u>2026</u>
Fuut	1	1
Knobbelzwaan	-	1
Grauwe gans	9	4
Nijlgans	-	1
Krakeend	1	2
Wilde eend	11	9
Soepeend (tamme eend)	1	-
Kuifeend	1	1
Sperwer	-	-
Kwartel	-	1
Waterral	-	-
Waterhoen	-	1
Meerkoet	6	3
Houtduif	12	11
Turkse tortel	1	2
Zomertortel	-	-
Koekoek	1	1
Ransuil	1	1
Groene specht	-	-
Grote bonte specht	2	1
Witte kwikstaart	-	-
Winterkoning	9	7
Heggenmus	2	2
Roodborst	5	10
Nachtegaal	-	-
Blauwborst	1	-
Roodborsttapuit	-	-
Merel	4	8
Zanglijster	3	1
Cetti's zanger	5	4
Sprinkhaanzanger	-	2
Rietzanger	-	-
Bosrietzanger	19	20
Kleine karekiet	18	19
Spotvogel	-	-
Braamsluiper	-	-
Grasmus	1	1
Tuinfluit	1	-
Zwartkop	10	10
Tjiftjaf	13	13
Fitis	1	1
Staartmees	-	1
Pimpelmees	5	2
Koolmees	6	7
Boomkruiper	2	-
Gaai	3	3
Ekster	6	7
Kauw	-	-
Zwarte kraai	3	4
Huismus	-	-
Vink	3	3
Groenling	-	-
Putter	-	1
Kneu	2	-
Appelvink	-	-
Rietgors	1	1
Aantal vogelsoorten	35	37
Aantal territoria	170	167